

ATLAS INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL ON SOCIAL SCIENCES

Open Access Refereed E-Journal & Refereed & Indexed
ISSN:2619-936X

Vol:5, Issue:22

2019

pp.690-699

Article Arrival Date: 30.07.2019

Published Date: 25.09.2019

PIYANO EĞİTİMİNDE ÖRGÜTLEME STRATEJİLERİNE YÖNELİK İKİ FARKLI UYGULAMANIN DENENMESİ

AN EXPERIMENT ON TWO DIFFERENT APPLICATIONS ABOUT ORGANIZING STRATEGIES IN PIANO EDUCATION

M. Kayhan KURTULDU

Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Trabzon/Türkiye

Melek YILDIZ

Gümüşhane Kelkit Behiye-Mustafa Doğan Ortaokulu, Gümüşhane/Türkiye

Esra SÜER

Aksaray Güzelyurt Çok Programlı Anadolu Lisesi, Aksaray/Türkiye

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.31568/atlas.347>

Article Type : [Research Article](#)

ÖZET

Piyano eğitiminde örgütlenme stratejilerinin denendiği bu çalışmada iki farklı uygulama deseni oluşturulmuştur. Çalışma için biri kontrol grubu diğer ikisi deney grubu olmak üzere üç grup oluşturulmuştur. Her biri 5 kişiden oluşan gruplar ile birbirinden farklı iki örgütlenme stratejisi uygulaması planlanmış ve uygulanmıştır. Çalışma için seçilen öğrenciler araştırmacılarından bazılarının özel bir kursta piyano dersi yaptığı yaşları 13-15 arasında değişen öğrencilerdir. Araştırma için biri ön test sürecinde, diğer ise son test uygulamasında kullanılmak üzere iki farklı eser araştırmacılar tarafından yazılmıştır. Piyano sınavı değerlendirme ölçeği (Kurtuldu, 2010) yardımıyla değerlendirilen öğrenci performansları istatistik işlemler ile ölçülmüştür. İstatistik işlemlerde verilerin normal dağılım varsayımını karşılamaması nedeniyle Kruskal Wallis H testi tercih edilmiştir. Yapılan ölçümler sonucunda her iki deney grubunun da kontrol grubuna göre kısmen daha başarılı notlar aldığı gözlenmiştir. Deney grupları içerisinde ise deney 1 grubunun daha başarılı olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Piyano eğitimi, örgütlenme stratejisi, öğrenme stratejileri, deneme.

ABSTRACT

Two different practice patterns were created in this study, where organizational strategies were tried in piano education. Three groups, one control group and two experimental groups were formed for the study. Two different organizational strategies were planned and implemented with groups of 5 people each. The students selected for the study were students whose ages ranged from 13 to 15, when some of the researchers did piano lessons on a special course. Two different piano pieces were written by the researchers, one for the pre-test and the other for the post-test. Student performances evaluated with the help of piano exam evaluation scale (Kurtuldu, 2010) were measured by statistical procedures. Kruskal Wallis H test was preferred because the data did not meet the normal distribution assumption in statistical procedures. As a result of the measurements, it was observed that both experimental groups were partially successful than the control group. In the experimental groups, the experimental 1 group was found to be more successful.

Keywords: Piano education, organizing strategy, learning strategies, experiment.

1. GİRİŞ

Günümüzde eğitim kurumları, öğrencilere bilgi yüklemesi yapan kurumlar olmak yerine bilgiyi üreten ve teknoloji kullanabilen bireyler yetiştirmek gibi görevler üstlenmiştir. Bu tip değişimler doğal olarak eğitim sistemlerinde de önemli değişimlere yol açmıştır. Gelişen değişimler de öğrencilere hazır bilgi sunma uygulamasını gittikçe bilgiye ulaşma ve öğrenme yollarını öğretme etkinliklerine dönüştürmektedir (Yıldızlar, 2012). Öğrenme dediğimiz kavramı, bireylerin karşısına çıkan yeni bilgi karşısında zihnini aktif kılması ve aynı şekilde kendi yöntemleri ile işleyerek kalıcı hale getirmesine bağlıdır. Bireylerin bu süreçte kullandıkları tüm yöntemler, kendi öğrenme kapasiteleri, ilgileri, tutumları ve kendilerine özgü öğrenme yaklaşımlarıyla şekillenmektedir (Kurtuldu, 2012).

Öğrenme sürecinde bireylerin kullandığı ve öğrenmeyi etkileyen aktiviteler esasen genel anlamda öğrenme stratejileri tarafından organize edilerek yönetilir. Dolayısıyla gelişen ve değişen sistemler çerçevesinde kendi öğrenmesinin sınırlarını çizebilen bireyin bu sınırları çizerken yardım aldığı en önemli husus öğrenme stratejileri olarak karşımıza çıkar. Deryakulu'na göre (2004) herhangi bir öğrencinin belirlenmiş bir akademik öğrenme işini uygularken hangi öğrenme stratejisini kullanacağına karar vermesi, stratejiyi etkili kullanması ve strateji kullanımını sonunda doğacak sonuçlarını değerlendirmesi süreçlerinde birden fazla etken unsur vardır. Bunlar genel olarak ilgili akademik görevin niteliği, öğretmenin ya da kullanılan öğretim materyallerinin yön vermesi, öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyi, öğrenme stratejileri bilgisi, öğretimin amaçları, öğrencinin tutumları, motivasyonu ve inançları biçiminde sıralanabilir (Deryakulu, 2004).

Öğrenci özelliklerine yönelik bu tip anlayış ve yaklaşımlar, öğrencilerin ve öğretmenlerin rollerini yeniden düzenlemelerini gerektirmektedir. Öğretme-öğrenme sürecine temel olan öğrencinin aktif olarak katılımıdır, yani yaşamı boyunca öğrenme süreci içindeki bireyin başkalarına bağımlı olmaksızın öğrenebilmesi için kendi öğrenmesine daha çok hakim olması, kontrol etmesi, inisiyatif kullanması ve özellikle öğrenmeyi kendine öğretmesi gerekir (Somuncuoğlu, Yıldırım, 1998). Bu süreçte yaşanacak davranış değişiklikleri için birçok öğretim stratejisi kullanılabilir. Fakat asıl önemli olan öğrencinin öğrenme aktivitesine bizzat katılımıdır. Öğrencinin bu sürece aktif katılımı ise onun öğrenme stratejilerini ne kadar bildiğine ve bunları ne kadar uygun kullanabildiğine bağlıdır (Tay, 2005). Aktif olarak sürece katılan ve kendi öğrenme sorumluluğunu üstlenen öğrencilerin süreci tanıması ve bu stratejilerden faydalanması için ilk olarak öğrenme stratejilerinin farkında olması ve tanıması gereklidir. Bu noktada konuya ilişkin tanımların da incelenmesi faydalı olacaktır.

Gagne ve Driscoll (1988) bu stratejileri öğrenci stratejileri ya da öğrenme stratejileri gibi iki farklı isimle açıklarken, bunları kısaca öğrencinin kendi kendine öğrenebilmesi için kullandığı işlemler olarak açıklamaktadır (Akt: Senemoğlu, 2005, s. 558). Buna ilaveten öğrenme stratejileri geniş bir tanımla açıklanmak istenirse öğrenmeyi kolaylaştırıcı davranışlar ve düşünceler olarak sunulabilir (Weinstein ve Mayer, 1986'den akt: Gözütok, 1990). Weinstein ve Mayer'e göre (1986) ayrıca öğrenme stratejisi, öğrenen bireyin öğrenme görevini yerine getirirken kullanacağı ve onun kodlama sürecini etkileyen davranışlar ve düşünceler olarak da tanımlanmaktadır (Akt: Subaşı, 2003, s. 272). Diğer bir bakış açısıyla ise öğrenme stratejileri, öğrencilerin yeni bilgileri ve becerileri fark etmek, odaklanmak, onları anlamlandırmak ve gerektiğinde geri getirmek için kullandığı amaçlı eylem ve düşünceler olarak tanımlanabilir (Altınok, 2004'den akt. Ilgaz, 2006).

Bu tanımlardan yola çıkılırsa öğrenme stratejilerinin öğrencilerin yeni bilgiyi öğrenme ve anlamlandırmaları sürecinde, onların daha kolay ve etkili bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olan ve aynı zamanda hem verimliliği artıran, hem de öğrenmeyi kalıcı hale sokan bir yapısı olduğu söylenilebilir. Bunun yanı sıra öğrenme stratejilerinin etkili kullanılması, çalışmaya

ayrılan sürenin azalması ve öğrenme sürecindeki performansın artması gibi yararlar da sağlar (Şahin, Özdemir, 2017). Öğrenme stratejilerinin kolay ve kalıcı öğrenmeye yardımcı olması kadar önemli sayılabilecek başka işlevleri de vardır. Bunları şöyle sıralamak mümkündür (Özer, 2002);

- ✓ Öğrenciyi bilinçli öğrenen bir birey durumuna getirir.
- ✓ Öğrencinin öğrenme sürecindeki verimliliğini artırır.
- ✓ Öğrenciye bağımsız şekilde öğrenebilme becerisi kazandırır.
- ✓ Öğrencinin istekli olmasını ve keyif alarak öğrenmesi sağlar.
- ✓ Öğrencinin okul dışındaki çalışmalarına da temel oluşturur.

Öğrenme stratejileri repertuarında farklı sınıflandırmalar yapılmıştır, fakat genel olarak üzerinde durulan öğrenme stratejileri sıralaması; tekrar (yineleme) stratejileri, anlamlandırma stratejileri, örgütlenme stratejileri, anlamayı izleme (yürütücü biliş) stratejileri ve duyuşsal stratejilerdir biçiminde yapılabilir (Kuzu, vd. 2014). Öğrenme stratejilerini bilgiyi işleme modeli kapsamında ve öğrenme süreçleriyle ilişkili biçimde açıklayan Gagné (1988: 134-139), bu stratejileri genel olarak beş gruba şu şekilde ayırmıştır; dikkat stratejileri, kısa süreli hafızada işlemeyi artıran stratejiler, kodlamayı artıran stratejiler, hatırlamayı (geri getirmeyi) kolaylaştıran stratejiler ve öğrenmeyi izleme stratejileri (Akt: Tay ve Yangın, 2008). Bu sınıflandırmalar içerisinde öne çıkan bir strateji de örgütlenme stratejileridir ve esasen kendisi de bir sınıflama stratejisidir. Büyük ya da yoğun bilgi yapılarının planlı bir şekilde örgütlenmesi ve belli birimlere ayrılması bu strateji ile mümkündür. Dolayısıyla örgütlenme stratejilerinin diğer bazı stratejilere düzenleme ve yapılandırma açısından da yardım ettiği söylenilebilir. Farklı bir strateji kullanan birey aynı anda örgütlenme stratejilerinden de faydalanarak bilgiyi düzenli ve daha küçük yapısal birimlere dönüştürebilir.

Örgütlenme stratejisi olarak adlandırılan stratejiler, bilgilerin en baştan ya da tekrardan düzenlenip yapılandırılarak öğrenilmesine yardımcı olan stratejilerdir. Anlamlandırma bu tip stratejilerde de önemlidir ve kümelere ayırma, sınıflandırma, ana hatları belirleme, aşamalı bir yapı oluşturma, çizelge yapma gibi aktiviteler ile uygulanabilir (Özer, 2002). Anlamaya dönük bir strateji olan örgütlenme stratejilerinin kapsadığı davranışlar, bir metindeki fikirleri bulmak, planını çıkarmak, içindeki düşüncelere göre parçalara ayırıp ilişkileri saptamak gibi sıralanabilir. Bu stratejinin amacı, herhangi bir bilginin içindeki düşünce ya da yapıları belirlemek ve aralarındaki ilişkiye göre şemalar, tablolar, şekiller gibi farklı görsel temsil kalıpları meydana getirmektir (Somuncuoğlu, Yıldırım, 1998).

Örgütlenme stratejilerinde kullanılan yöntem, birbirlerine benzeyen özellikleri kendi benzerliklere göre gruplama, oluşan bilgi bütünü anlamlı öğelere ayırma ve o bilgiye ait temel ve yardımcı noktaları bularak bunlar arasındaki ilişkileri belirlemedir (Erdem, 2005). Bu süreçte öğrenilecek bilgi, kavramsal basamaklara ayrılarak anlamlı hale getirilmeye çalışılır. Bir ana kavram kendi içinde alt kavramlara, onlar da daha alt kavramlara ayrılırlar ve böylece birbirlerini hatırlatma ihtimalleri artar (Bacanlı, 2003, s. 187).

Örgütlenme stratejileri ekleme stratejilerinde olduğu gibi yeni bilginin anlamlı hale gelmesine yardım eder. Bu süreçte gruplama, benzer terim ya da düşünceleri bir arada derleme, küçük alt parçalara ayırma gibi işlemlerin yanı sıra önemli düşünceleri belirlemek ya da geniş bir bilgiden bir ana fikir çıkarmak da mümkündür. Örgütlenme stratejisi kullanan birey öğrenilecek konuyu kendine göre yeniden yapılandırarak düzenler ve anlamlı hale getirir (Subaşı, 2003, s. 291). Öğrencinin örgütlenme stratejisini kullanırken bilgiyi anlamlı hale getirmesinde o bilgiye aşina olması, ön öğrenmelere sahip olması önemlidir. Bilgi ile yeni karşılaşmış ise tek başına bilgiyi örgütlemek zordur. Dolayısıyla hazır bulunuşluk

önemlidir ve bu durumda öğretmen öğrenciye bu yapılandırmayı anlatmalıdır (Senemoğlu, 2005, s. 304). Bu durum bilgiyi anlamlandırmaya ve özellikle karmaşık yapıdaki konuların öğrenilmesine yardımcı olurken, not alma, özet çıkartma, uzamsal temsilciler veya bilgi şemaları oluşturma ve çizelge çalışmaları gibi etkinliklerle bilginin yeniden organize edilmesine yardımcı olur (Tay, 2004; Tunçer, Güven, 2017).

Örgütlenme stratejileri ve bu kapsamda öne sürülen örgütlenme aktivitelerinin vücut bulacağı önemli bir alan ise müzik eğitimi alanıdır. Yukarıda da bahsedilen ve düzenlemeye ihtiyaç doğuran büyük veya yoğun bilgi birimleri kimi zaman bir uzun eser, kimi zaman ise bir teorik bilgi olarak müzik eğitimi içinde karşımıza çıkar. Dolayısıyla gerektiğinde gruplama veya bölümlere ayırma, gerekse kavramsal ilişkiler ile hafızaya yerleştirme gibi çalışmalara ihtiyaç duyulur. Müzik eğitimi alanında önemli bir temel çalgı olan piyano eğitimi sürecinde de bilhassa eserlerin çalışılması veya öğrenilmesinde örgütlenmeden ve bu kavramlara uygun bir düzenlemeden faydalanılır.

Örgütlenme stratejileri kapsamında piyano eğitimi düzeyi için yapılan bir çalışmada Ertem (2003) güzel sanatlar lisesi öğrencileri ile bir deneysel çalışma yapmış, örgütlenme stratejileri ile çalışılan deney grubu yönünde fark bulmuş, çalışma sonucunda ilgili eseri örgütlenme stratejisi ile çalışan grubun daha başarılı olduğunu vurgulamıştır. Bu alanda yapısı itibariyle diğerlerinden farklı olan ve tekrar yapmak için gruplama yardımıyla örgütlenme stratejilerinden faydalanılmış olan bir diğer çalışmada Kurtuldu ve Güçlü (2010) planlı eşit tekrarlar ile gruplamalar yapmışlardır. Tekrar yapmak için gruplama işlemine başvuru ve bu işlemin farklı bir kurgu ile planlandığı çalışmada, planlı eşit tekrar yapan deney grubunun daha başarılı olduğu gözlenmiştir.

Piyano eğitiminde gerek anlamlandırma, gerek tekrar stratejileri, gerekse örgütlenme stratejileri, bilginin öğrenilmesi, eserlerin çabuk kavranması ve eserler üzerinde ilgi bekleyen diğer ayrıntılara (nüans, artikülasyon vb.) daha çabuk zaman kaybetmeden odaklanabilme için kullanılması gereken önemli stratejiler ve uygulamalardır. Yerine göre uygun stratejiyi, uzun eserlerin öğrenilmesinde ise bilhassa örgütlenme veya tekrar stratejilerini kullanmak, zaman tasarrufu açısından önemlidir. Tüm bu stratejilerin doğru yerde, doğru biçimde kullanılması ve öğrencilere doğru rehberlik edilmesinin nihai olarak sağlayacağı en önemli faydalar muhakkak ki bilginin kalıcılığı ve başarısıdır. Başarının olmadığı ya da başarı beklentisine yer verilmeyen çok az performans söz konusudur. Dolayısıyla başta piyano sınavları ve konser, dinleti gibi performanslar olmak üzere piyano eğitiminde başarı için stratejik yaklaşıma ve stratejik planlama ile uygulamaya ihtiyaç vardır.

2. AMAÇ

Bu çalışmada piyanoda eser öğretimi sürecinde örgütlenme stratejilerine yönelik iki farklı uygulama yapmanın öğrencilerin eseri öğrenme sürecindeki başarılarına etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

3. YÖNTEM

Çalışmada ön test son test kontrol gruplu deneysel desenden faydalanılmıştır. Çalışmada iki deney bir kontrol grubu ile farklı iki uygulama denendiği için karışık desenli bir model olarak da adlandırılabilir.

Deneysel desenlerde, incelenen değişkenler kontrol altında tutulur, aralarındaki neden sonuç ilişkisi incelenir ve buna bağlı değişimler gözlemlenir. Bu süreçte grupların yansız ataması önemlidir. Bu tip araştırmalarda bağımlı ve bağımsız değişkenin birbirine etkisi incelenebilirken değişkenler için kurulan hipotezlerin de test edilebilmesi mümkündür. Adı geçen bu bağımsız değişkenin müdahaleye maruz kalması (diğer bir deyişle manüplasyon) deneysel çalışmaların önemli bir özelliğidir (Baştürk, 2014, s. 31; Karakaya, 2014, s. 74-75).

Ön test son test kontrol gruplu desende ise ilk olarak gruplar seçkisiz biçimde denek havuzundan seçilir, bu gruplara bağımsız değişkene yönelik ön ölçüm yapılır, uygulanacak deneysel işlem deney grubu düzeyinde işleme koyulur ve kontrol grubu ile karşılaştırılır (Büyüköztürk, vd. 2018, s. 212). Bu desen için Howitt (1997), aynı kişilerin bağımlı değişken için iki kez ölçülmesini sebep göstererek ilişkili bir desen tanımlı yapmakta iken, farklı kişilerden meydana gelen iki farklı grubun (deney-kontrol) ölçümleri karşılaştırıldığı için ilişkisiz bir desen de demektedir. Bu iki durum için ise bu sebeple bu desene karışık desen denmesi gerektiğini de öne sürmüştür (Akt: Büyüköztürk, vd. 2018, s. 212).

3.1. Çalışma Grubu

Çalışmada özel bir müzik kursunda araştırmacılar tarafından ders yapılan öğrenciler çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Yaşları 13-15 arasında değişen öğrenciler içinden, ders öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda yaş ve piyano seviyesi olarak yakın düzeyde olan 15 öğrenci belirlenmiştir. Belirlenen 15 öğrenci rastgele karışık biçimde bir kontrol, iki deney grubu olmak üzere ve her grupta 5 öğrenci olacak biçimde gruplara atanmıştır. Denk seviye koşulları belirlenirken yakın yaşlarda olması, kursa aynı zamanlarda başlamış olması ve takip ettikleri metod ile geldikleri düzey gibi hususlar dikkate alınmıştır. Fakat bu hususlar başlangıç olarak yeterli görülse de gerçek anlamda ve istatistiksel olarak da denklik sınavmasını gerçekleştirmek için ilgili öğrencilere denkliğe yönelik (ön test) bir uygulama da yapılmıştır.

3.2. Verilerin Toplanması

Veri toplama sürecinde ilk olarak araştırmanın deseninin belirlenmesi ve buna uygun olarak grupların oluşturulması sağlanmıştır. İki farklı uygulama kontrol grubu ile karşılaştırılacağı için, biri kontrol grubu olmak üzere 3 grup teşkil edilmiştir. Yukarıda da bahsedilen çeşitli hususlar düzeyinde denklik için kurgulanan gruplara, bu denkliğin gerçek anlamda sağlanıp sağlanmadığına ilişkin bir ön test (yukarıdaki ifade ile denklik testi) yapılmıştır. Ön test sürecinde öğrencilere araştırmacılar tarafından yazılmış olan 16 ölçülük bir etüt çaldırılmıştır. Etüt öğrencilerin takip ettikleri metod, seviyeleri ve bildikleri çalma teknikleri hususunda bir ortak nokta belirlenerek yazılmıştır. Son test sürecinde de aynı bakış açısıyla başka bir eser hazırlanmış, daha önceden seslendirilmiş veya duyulmuş olması riski için bu uygulamaya gidilmiştir. Oluşturulan ilk eser do majör tonunda, iki ölçüsü sol elde olmak üzere melodinin sağ elde olduğu bir yapıya sahiptir. Ön test sürecinde her öğrenci ile ayrı ayrı çalışılmış ve 20 dakikalık çalışma süresi uygun görülmüştür.

Ön test süreci sonrasında planlanan son test süreci başlatılmış ve bu süreçte kontrol grubu ile ön test sürecinde olduğu gibi herhangi bir ilave yöntem ya da farklı yaklaşım olmaksızın klasik biçimde çalışılmıştır. Bu süreçte ilgili eser önce yavaş, daha sonra temposuna yakın bir çalışma ile tekrar edilmiş, bölümlere ayırmadan baştan sona tekrar ederek çalışılmıştır. Kontrol grubu süreçlerinde klasik çalışma kapsamında bazı yanlış ses veya ritim hataları uyarıları yapılmıştır. Son test kapsamında uygulamak üzere yukarıda da gerekçesi açıklandığı üzere araştırmacılar tarafından 16 ölçüden meydana gelen farklı bir eser yazılmıştır. Eser re minör tonda ve sağ eldeki melodiye sol elde arpej ve düzeye uygun akorlar ile eşlik çerçevesine uygun bir yaklaşımla yazılmıştır. Son test sürecinde kontrol grubu ile klasik çalışılırken deney grupları ile farklı iki desen ile deneysel çalışma yürütülmüştür. Her iki deney grubu ile yapılan iki farklı uygulamada da re minör tondaki eser ikişer ölçülük cümlelere ayrılarak öğrencilere tekrar ettirilmiştir. Birinci deney grubu ile yapılan uygulamada iki ölçülük her cümle 5 kez tekrar çalıştırılmış ve diğer iki ölçüye geçilmiştir. Her iki ölçülük cümleler kendi içinde 5 kez tekrar edilerek 16 ölçü tamamlanınca eser baştan sona tekrar edilmiş ve toplamda her ölçü başına 6 tekrara denk gelen bir uygulama yapılmıştır.

İkinci deney grubu ile yapılan diğer uygulamada ilk uygulamadaki gibi ikişer ölçülük uygulamalar üzerinden çalışma yürütülmüştür. Bu uygulamada her iki ölçü 4 tekrar yapıldıktan sonra diğer iki ölçü de 4 kez tekrar edilmiş ve bu toplam 4 ölçülük yapı doğru birleştirme için iki tekrar daha çaldırılmıştır. Tüm ikişer ölçülük yapılar ve devamındaki iki ölçü ile oluşan 4 ölçülük yapılar bu desen ile çalışılmıştır. Yani diğer bir deyişle ikiölçüye 4 tekrar yapılmış, peşinden gelen diğer iki ölçüye de 4 tekrar yapılmış, sonra bu 4 ölçü iki kez daha çaldırılarak her ölçü için toplam 6 tekrarlık bir yapı oluşturulmuştur. Diğer uygulamadan farklı olarak bu uygulamada iki ölçü yanındaki diğer iki ölçü ile birleştirme için tekrar uygulamasına tabi tutulmuştur. Eser tamamlandıktan sonra baştan sona da bir kez çalınması sağlanmıştır. Bu hali ile ikinci uygulamada hem ikişer ölçülerin birleştirilmesi, hem de her ölçüye bir tekrar daha fazla çalışma olanağı tanınmıştır. Bu deneme ve diğer denemede de kontrol grubu ile ilgili uygulamadaki gibi bazı yanlış ses ve ritm hatalarında öğrenciler uyarılmıştır. Tüm gruplarla yapılan çalışmalarda ayrıca mevcut hareket veya nüans terimleri de yer geldikçe uyarılmıştır.

3.3. Verilerin Çözümlemesi

Çalışma grubundaki öğrencilerden toplanan veriler Kurtuldu (2010) tarafından kullanılmış olan piyano sınavı değerlendirme ölçeği yardımıyla puana dönüştürülmüştür. Kullanılan değerlendirme ölçeği “Sesleri Doğru Çalma”, Ritim Kümelerini Doğru Çalma”, İki El Eşgüdümü”, Bütünlük (Tempo Devamlılığı)”, Yorum ve Teknik gibi basamakları içermektedir. Yapılan çözümleme ve istatistik işlemlerde bu basamaklar tek tek ele alınmamış, öğrencilerin başarısına genel olarak odaklanılmıştır. Ölçek ile puanlama işlemi her öğrenci ile yapılan çalışmanın son uygulamasının kayıt altına alınması ve bu kayıtların ilgili kurstaki diğer üç farklı eğitmenin puanlaması ile sayısal veriye dönüştürülmüştür. Elde edilen sayısal veriler bilgisayara aktarılmış ve istatistik işlemlere tabi tutulmuştur. İstatistiksel işlemlerde yönü doğru tespit etmek için elde edilen verilerin normal dağılım varsayımına uygun olup olmadığı incelenmiştir. Bunun için verilerin çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenmiştir. Katsayıların ortaya çıkması sonucunda normal dağılım varsayımını karşılamadığı anlaşılan sonuçlar için parametrik olmayan ölçümler tercih edilmiştir. Bu kapsamda hem ön test, hem de son test düzeyinde deney ve kontrol gruplarının karşılaştırılmasında Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Test sonuçları analiz edilirken manidarlık olup olmadığına yönelik sınamada kabul sınırı $p < ,05$ olarak benimsenmiştir.

Tablo 1. Normallik Ölçümüne Yönelik Sonuçlar

Ölçüm	Çarpıklık		Basıklık	
	Değer	SS	Değer	SS
Ön test	2,02	,58	-2,55	1,12
Son Test	1,55	,58	-2,71	1,12

Basıklık ve çarpıklık katsayıları için literatürde çeşitli çalışmalarda (Vural, 2013; Arslan, 2015; Yıldız, Çevik, 2016) referans aralığı olarak + 1 ile - 1 aralığı kabul edilmektedir. Buna ilaveten bazı çalışmalarda ise (Serinkan, Bardakçı, 2007; Sağer, vd. 2013; Vural, 2013; Ünal, Gürsoy, 2014) bu aralıkların +2 ile -2 düzeyinde olması gerektiği vurgulanmıştır. Bu değerler çerçevesinde bakıldığında veri setinin normal dağılım varsayımına uygun olmadığı düşünülmüştür. Bu sebeple parametrik olmayan ölçümler tercih edilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde tablolar ilk olarak çalışma grubunun aldığı puanları gösteren tablo ile başlamaktadır. Devamındaki tablolarda ise ön test ölçümleri ile yapılan üç farklı deneme uygulamasına ait tablo ayrı sunulmuştur.

Tablo 2 Grupların Uygulamalarda Aldıkları Puanlar

Denek Adı	Ön Test	Son Test
Kontrol	75,00	70,00
Kontrol	75,00	72,00
Kontrol	65,00	70,00
Kontrol	65,00	70,00
Kontrol	77,00	70,00
Deney 1a	75,00	75,00
Deney 1b	70,00	88,00
Deney 1c	70,00	80,00
Deney 1ç	65,00	75,00
Deney 1d	65,00	80,00
Deney 2a	65,00	80,00
Deney 2b	78,00	75,00
Deney 2c	70,00	80,00
Deney 2ç	75,00	90,00
Deney 2d	80,00	85,00

Tablo 2’de öğrencilerin ön test ve son test sürecinden aldıkları puanlar yer almaktadır. Ön test puanları açısından tablo incelenirse, bir iki öğrenci arasında oluşan 15 puanlık açıklık haricinde genellikle yakın puanların elde edildiği ve seçilen çalışma grubunun önemli oranda denk becerilere sahip olduğu sonucuna varılabilir. Son test puanlarında ise kontrol grubu ilk puanlarına benzer puanlar elde ederken, deney grupları kendi içinde farklı ama kontrol grubuna göre daha başarılı bir grafik çizmiştir.

Tablo 3. Ön Test Sürecine Yönelik H Testi Sonuçları

Grup	Sıra Ort.	SS	sd	X ²	p
Kontrol	8,00	5,42	2	1,92	,383
Deney 1	6,10				
Deney 2	9,90				

Ön test verilerine yönelik tablo 3 incelendiğinde sonuçların $p < ,05$ düzeyine göre anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir. Sıra ortalaması değerlerine de bakılırsa tablo 2’de olduğu gibi yakın sonuçların elde edildiği anlaşılmaktadır. Buna göre ön test sürecinde öğrencilerin performanslarının denk olduğu söylenilebilir.

Tablo 4. Son Test Sürecine Yönelik H Testi Sonuçları

Grup	Sıra Ort.	SS	sd	X ²	p
Kontrol	3,00	6,66	2	10,05	,007
Deney 1	9,80				
Deney 2	11,20				

Uygulama sonucunda elde edilen verilere dönük istatistik sonuçları tablo 4’te yer almaktadır. Tablodaki bilgilere göre gruplar arasında $p < ,05$ düzeyine göre anlamlı farka rastlanmıştır. Sıra ortalaması değerleri incelendiğinde oluşan anlamlı farkın deney 2 grubu yönünde eğilim gösterdiği görülmektedir. Her iki deney grubu da kontrol grubuna göre daha iyi sonuçlar alırken, deney grupları içinde öne çıkan grup deney 2 grubu olmuştur.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan çalışmada örgütlenme stratejisine yönelik iki farklı desen ile çalışma yürütülmüş ve kontrol grubuna göre başarı elde edilmiştir. Başlangıçta denklik testine (ön test) tabi tutulan öğrencilerin belli oranda denk bir performans sergilemesi neticesinde çalışmaya devam edilmiş ve başarılı olabilecek nitelikte veriler dikkati çekmiştir. İlk uygulamaya göre ikinci uygulamada kontrol grubunun benzer puanlar alması da esasen kontrollü bir karşılaştırma için bu grubun güvenilir veriler verdiği yönünde yorumlanabilir. Buna dayanarak deney gruplarında elde edilen başarılı neticelerin yorumlanması daha sağlıklı olmuştur. Deneysel süreçte her iki deney grubu da kontrol grubuna göre başarı elde etmiş ve ortaya çıkan netice

çerçevesinde bunun uygulanan stratejiye bağlı desen yardımıyla oluştuğu görülmüştür. Buna göre örgütlenme stratejileri çerçevesinde çalışma yapılmasının eserlerin öğrenilmesinde klasik tekrara dayalı yöntemle oranla başarısı açıktır. Çalışma yapılan düzey ileri düzey olmadığı için, öğrencilerin performanslarında ortaya koyduğu başarılar, kullanılan ölçek veya farklı bir ayrıntılandırma olmaksızın genel olarak yorumlanmıştır. Bu noktada her iki deney grubunun doğru ses çalma, iki el eşgüdümü, bütünlük gibi hususlarda başarı gösterdiği ama deney gruplarının da kendi içinde farklılaştığı anlaşılmaktadır. Fakat bu başarının yine de genel olarak yorumlanması yapılmış ve esasen daha çok kullanılan iki farklı desen ile ilgili yorumlar getirilmiştir. Fakat bu noktada yapılan iki farklı uygulamanın da kendi içinde farklılık göstermiş olması yorumlanmalıdır.

Elde edilen sonuçlar her iki grubun örgütlenme stratejisi desteğiyle aldığı başarılı neticeyi öne çıkarırken, bu noktada dikkat edilmesi gereken en önemli husus iki desen arasındaki farkın da sonuçlara etki etmiş olmasıdır. Birinci deney grubu ile ikişer ölçülük bölümlerin birleştirilmesine yönelik çalışma yapılmazken, ikinci grupta bu çalışma uygulanmıştır. Aynı zamanda bir tekrar da fazla yapma şansı bulan deney 2 grubu öğrencilerinin deney 1 grubuna göre daha başarılı olması, stratejinin uygulanmasından ziyade nasıl uygulandığının önemine gönderme yapmaktadır. Örgütlenme stratejisinden yardım alarak eseri bölümlere ayırmak ve ona göre tekrarlar ile parçadan bütüne bir yaklaşımla çalışmak öğrenme üzerinde etkili olmuştur. Fakat bu desenin uygulanmasında kimi zaman önemli bazı bağlantıları ya da önemli bazı ayrıntıları uygulamamış olmak, stratejinin de sağlayacağı faydayı azaltacaktır. Dolayısıyla stratejinin doğru uygulanması ve kimi zaman bazı uygulamaya dayalı basit farkların da performans üzerinde veya öğrenme ya da kalıcılık üzerinde etki yapabileceği çıkan bu neticeler ile anlaşılmıştır.

Yapılan uygulamanın daha geniş katılımcı grupları ile denenmesinin alana katkı sağlayacağı açıktır. Bilhassa bu çalışmadaki gibi farklı desenler ile çoklu denemelerin yapılması ve bu denemelerin hem sayıca artırılırken, hem de deneme koşulları ve grupları ile çeşitlendirilmesi literatüre ciddi katkılar sağlayacaktır. Aynı zamanda ikiden fazla desen ile çalışma yapmak, farklı yaş grupları ile de çalışmayı yinelemek, daha farklı statülerdeki (lise, üniversite, farklı anabilim dalları vb.) öğrenci grupları ile bu veya benzer çalışmaları yapmak da önerilebilecek diğer hususlar arasındadır.

KAYNAKÇA

Arslan, G. (2015). Ergenlerde psikolojik sağlamlık: bireysel koruyucu faktörlerin rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(44), 73–82.

Bacanlı, H. (2003). Gelişim ve öğrenme. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Baştürk, R. (2014). *Deneme modelleri*. A. Tanrıöğen (Ed.), Bilimsel Araştırma Yöntemleri içinde, s. 31-53, Ankara: Anı Yayıncılık.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak-Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demir, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Deryakulu, D. (2004). Üniversite öğrencilerinin öğrenme ve ders çalışma stratejileri ile epistemolojik inançları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 38, 230-249

Erdem, A. R. (2005). Öğrenmede etkili yollar: Öğrenme stratejileri ve öğretimi. İlköğretim Online, 4(1), 1-6. <http://ilkogretim-online.org.tr>

Ertem, Ş. (2003). *Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü temel piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılma durumları ve örgütlenme stratejisinin etkililik düzeyi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Gözütok, F. (1990). Etkili öğrenme için strateji geliştirmede öğrencilere yardım. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(2), 687-692.
- Ilgaz, G. (2006). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin fen bilgisi dersine yönelik tutumları ve kullandıkları öğrenme stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Karakaya, İ. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. A. Tanrıoğen (Ed.), Bilimsel Araştırma Yöntemleri içinde, s. 57-83, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kurtuldu, M. K. & Güçlü, H. E. (2010) Piyanoy eğitiminde planlı ve eşit tekrar çalışmasının öğrencilerin başarısı üzerindeki etkileri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* <http://www.e-sosder.com/> (Esosder), (ISSN: 1304 – 0278), 9(34), 196 – 204.
- Kurtuldu, M. K. (2010). Piyanoy sınavı değerlendirme ölçeğinin puanlayıcılara yönelik geçerlik ve güvenilirliği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi (Esosder)*, <http://www.e-sosder.com/> (ISSN: 1304 – 0278), 9(31), 224 – 232.
- Kurtuldu, M. K. (2012). Dikkat stratejilerine yönelik uyarıcı işaretlerin piyanoy eğitiminde kullanılabilirliği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2), 233 – 254.
- Kuzu, S., Balaban, F. ve Canpolat, M. (2014). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stratejilerinin belirlenerek bölümlere göre karşılaştırılması. *Journal of Research in Education and Teaching*, 3(2), 257-264.
- Özer, B. (2002). İlköğretim ve ortaöğretim okullarının eğitim programlarında öğrenme stratejileri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 1(1), 17-32.
- Sağır, T., Sağal, O. ve Gürpınar, E. (2013). Müzik öğretmenliği programı özel yetenek sınavlarında YGS puanları ile müzik alanı puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 10(1), 541 – 554.
- Senemoğlu, N. (2005). Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Serinkan, C. ve Bardakçı, A. (2007). Pamukkale Üniversitesinde çalışan öğretim elemanlarının iş tatminlerine ilişkin bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi*, 12(9), 152 – 163.
- Somuncuoğlu, Y. ve Yıldırım, A. (1998). Öğrenme stratejileri: teorik boyutları, araştırma bulguları ve uygulama için ortaya koyduğu sonuçlar. *Eğitim ve Bilim*, 22(110), 31-39.
- Subaşı, G. (2003). Bilgiyi işleme kuramı. A. Ulusoy (Ed.), Gelişim ve öğrenme içinde, s. 260-305. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, N. ve Özdemir, N. (2017). Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersini öğrenmek için kullandıkları öğrenme stratejilerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(3), 2981-2998.
- Tay, B. (2005). Sosyal bilgiler ders kitaplarında öğrenme stratejileri. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 209-225.
- Tay, B. ve Yangın, B. (2008). 4. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde sınıf ortamında kullandıkları öğrenme stratejileri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(3),73-88.
- Tay, B. (2004). Sosyal bilgiler dersinde anlamlandırma stratejilerinin yeri ve önemi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 1-12.

Tunçer, B. K. ve Güven, B. (2017). Öğrenme stratejileri kullanımının öğrencilerin akademik başarıları, hatırdâ tutma düzeyleri ve derse ilişkin tutumları üzerindeki etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 1-20

Ünal, O. ve Gürsoy, Y. E. (2014). Banka reklâmlarının müşteri tercihlerine etkisi. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(1), 304-314.

Vural, L. (2013). Grasha-riechmann öğrenme stili ölçeğinin yapı geçerliği çalışmaları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(4), 481-496.

Yıldız, M. A. ve Çevik, G. B. (2016). Evli bireylerin evlilik doyumlarının ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 13(1), 227-242.

Yıldızlar, M. (2012). Öğretmen adaylarının öğrenme stratejileri üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 430-440.

